

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Наукова бібліотека**

**НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ:
ІСТОРІЯ І СЬОГОДЕННЯ
(ДО 75-РІЧЧЯ ЗАСНУВАННЯ)**

*(Збірник матеріалів
IX-ї науково-практичної конференції
27 серпня 2015 р.)*

Рівне 2015

УДК 027.7(091)(477.81)
Н 34
ББК 78.34(4Укр)

Наукова бібліотека Рівненського державного гуманітарного університету : історія і сьогодення (до 75-річчя заснування) : зб. матеріалів ІХ-ї наук.-практ. конф., 27 серпня 2015 р. / уклад. : С. Н. Грипич, Г. П. Семенюк. – Рівне : РДГУ, 2015. – 67 с.

Відповідальний за випуск:

С. Н. Грипич – доцент,
директор наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Укладачі:

С. Н. Грипич – доцент,
директор наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Г. П. Семенюк – заступник
директора з наукової роботи
наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Збірник матеріалів науково-практичної конференції, присвячений 75-річчю заснування наукової бібліотеки РДГУ. В ньому розкрито історію створення, функціонування та розвитку бібліотеки та її структурних підрозділів.

Для дослідників історії бібліотечної справи України, бібліотекознавців, бібліотекарів-практиків, студентів майбутніх фахівців бібліотечної справи.

Ухвалено методичною радою
наукової бібліотеки РДГУ
Протокол № 8
від 17.09.2015 р.

©Наукова бібліотека РДГУ
Рівне, вул. Остафова, 31
33028
www.library.rshu.edu.ua
library.rshu@gmail.com

УДК 027.7(091)(477.81)

Г. П. СЕМЕНЮК

*Заступник директора
з наукової роботи
наукової бібліотеки РДГУ*

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ: ВІХІ ІСТОРІЇ (ДО 75- РІЧЧЯ ЗАСНУВАННЯ)

Резюме: *Висвітлено історію наукової бібліотеки РДГУ, її основні етапи розвитку та значущі події.*

Ключові слова: *учительський інститут, педагогічний інститут, Рівненський державний гуманітарний університет, наукова бібліотека*

У 2015 році наукова бібліотека Рівненського державного гуманітарного університету (далі РДГУ) відзначатиме своє 75-річчя. Це прекрасний привід подивитися на прийдешній шлях, ще раз оцінити зусилля та здійснену роботу декількох поколінь бібліотекарів, завдячуючи яким ми пишаємося сьогодні її здобутками та статусом. Історія нашої бібліотеки тісно пов'язана з основними історичними, соціальними, освітніми та культурними процесами, що відбувалися в державі та історією самого університету, у складі якого вона функціонує. У зв'язку з подальшим історичним розвитком та реорганізацією навчального закладу змінювалася і назва бібліотеки.

А розпочала вона свою діяльність у 1940 році як бібліотека Ровенського учительського інституту. На жаль, 1940-1941 рр. – маловідомий період в її історії. Бібліотеці практично не вдалося виявити документально зафіксованих даних, які б відкрили нам цей відрізок її роботи, тому ми користуємося лише фрагментарними даними. У 1941 році робота інституту, була перервана Другою світовою війною. За цей період була знищена майже вся матеріальна та навчально-методична база інституту. Катастрофічною була і втрата фонду бібліотеки. Після визволення міста в 1944 році від фашистської окупації учительський інститут та його бібліотека відновили свою

роботу. Отож 40-50-ті роки це був період становлення бібліотеки. Ці роки були важкими як для самого навчального закладу, так і його бібліотеки. Слабка матеріально-технічна база, як наслідок жахливої післявоєнної руйнації, практично знищений книжковий фонд, що забезпечував навчальний процес, та відсутність достатніх площ для його розміщення та організації обслуговування студентів – все це були типові труднощі того часу. Тому в структурі поновленого учительського інституту бібліотеці спочатку було виділено зовсім невелике приміщення. Із довоєнного складу фонду нашої бібліотеці пощастило віднайти вцілілою лише невелику його частину. Тож бібліотека була змушена вжити заходів для поповнення книжкового фонду через звернення до інших бібліотек тодішньої УРСР. Звичайно, після такої жахливої війни вони теж перебували у скрутному становищі. Проте, багато вищих навчальних закладів відгукнулися на прохання нашої бібліотеки. Особливо слід відзначити Харківський та Одеський університети, які подарували багато книг та журналів, датованих до 1917 року, а тепер саме ці видання стали основою фонду рідкісних і цінних видань нашої бібліотеки. У цей історичний період розпочалася робота з упорядкування та обліку книжкового фонду, започатковано створення систематичного та абеткового каталогу, систематичної картотеки газетно-журнальних статей – усе це сприяло покращенню обслуговування студентів та викладачів. У ті роки працювали Хабарова Юлія Яківна, Оноприч Марія Іванівна, Рубан Надія Гаврилівна, Туревич Надія Йосипівна, які роботі в бібліотеці віддали багато років свого життя. З їх спогадів відомі прізвища 2-х завідувачок бібліотеки – Степенко Марія Іванівна та Назаренко В. І. (ім'я та по-батькові – невідомо). Інших відомостей про цих керівників, на жаль, віднайти не вдалося. В 1954-1973 рр. зав. бібліотекою була Кулій Катерина Олександрівна. Її діяльність, в першу чергу, була спрямована на комплектування книжкового фонду, збільшення штату бібліотеки. Розширювалися і масштаби навчального закладу. Так, у 1953 році Рівненський учительський інститут було реорганізовано у педагогічний. Ця реорганізація зумовила необхідність перегляду і подальших завдань його бібліотеки. Збільшувався контингент студентів, і відповідно кількість читачів. Невпинно зростав книжковий фонд. Хоч його формування здійснювалося відповідно до навчальних програм, проте на ньому відобразився вплив радянської ідеології, тому значною частиною видань були твори класиків марксизму-ленізму, матеріали з'їздів та пленумів КПРС тощо. На історичний розвиток бібліотек, в т. ч. вищих навчальних закладів, безумовно, впливало і державне законодавче та нормативно-правове регулювання їх

діяльності. З'являлися постанови, розпорядження, вказівки та інструкції, що унормовували діяльність бібліотек, визначали їх мережу, типові структури, форми роботи, критерії оцінки їх діяльності. Держава, взявши під свій контроль бібліотеки, вирішила багато проблем, але жорстко регламентувала їх діяльність. Зокрема, подальшому розгортанню та підвищенню ефективності бібліотечної діяльності в тодішньому СРСР сприяла постанова ЦК КПРС від 29 вересня 1959 року «Про стан і заходи поліпшення бібліотечної справи в країні». Виконання завдань, зазначених в цьому документі було обов'язковим для всіх бібліотек. Поступово зростав та міцнів Рівненський педінститут. Добудова в 1959 р. інститутського приміщення дозволила внести деякі зміни і у структуру бібліотеки. Зокрема, клубна зала була переобладнана під читальний зал на 50 посадкових місць.

Упродовж наступних 60-70-х років колектив бібліотеки в силу своїх можливостей докладав зусиль для її подальшого розвитку. Загалом цей період історії бібліотеки можна охарактеризувати як час стабілізації та вдосконалення бібліотечних процесів. Відкривались нові факультети, вводились нові спеціальності та удосконалювалися програми навчання – все це бібліотека враховувала у своїй роботі. У 60-х роках був збудований новий корпус педінституту, в якому передбачили приміщення і для бібліотеки. Це дало можливість розширити її структуру, організувати кабінети: довідково-бібліографічний і комплектування та обробки літератури. Було надане окреме приміщення для читального залу, яке було розраховане на 200 посадкових місць. Багатогалузевий книжковий фонд бібліотеки міг задовольнити різноманітні потреби читачів у літературі [50, с. 301]. Адже незважаючи на ідеологічну заангажованість, в радянський період існувала цілісна упорядкована система книгопостачання бібліотек, у рамках якої і фонди бібліотеки тодішнього педінституту систематично і планомірно комплектувалися новими профільними виданнями.

З відкриттям у 1966 році музично-педагогічного факультету, бібліотека розпочала роботу над поступовим наповненням тодішнього кабінету музики творами українських і зарубіжних композиторів, літературою з теорії та історії музики. Знаковими для розвитку нашої бібліотеки та інших бібліотек в цей час було виконання завдань відповідно до Наказу Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти СРСР від 8 серпня 1974 року «Про посилення ролі бібліотек в учбово-виховному процесі і науково-дослідній роботі вищих і середніх спеціальних учбових закладів» та Постанови ЦК КПРС (1974 р.) «Про підвищення ролі бібліотек у комуністичному вихованні трудящих і

науково-технічному прогресі». Отож значна увага приділялася подальшому якісному формуванню фонду, удосконаленню довідково-пошукового апарату, розширенню матеріально-технічної бази нашої бібліотеки та її структури, покращенню обслуговування користувачів. Зокрема, в цей час набула поширення система обслуговування користувачів по міжбібліотечному абонементу (МБА). Також позитивний результат в практиці роботи бібліотеки дала, започаткована в 70-ті роки, така форма роботи як заняття з «Основ бібліотечно-бібліографічних знань», які надалі організовувалися відповідно до уніфікованої програми, розробленої тодішньою Державною бібліотекою СРСР ім. В. І. Леніна. Згодом такі заняття почали організовуватися не тільки для студентів-першокурсників, але і студентів старших курсів та молодих науковців навчального закладу (тепер такі заняття мають назву «Основи інформаційної культури»). В 1973-1979 рр. бібліотекою керувала Іллюк Ніна Сергіївна.

Періодом подальшого утвердження бібліотеки в статусі тодішнього Рівненського державного педагогічного інституту стали 80-ті роки. Це був період її кількісного, якісного та організаційного зростання. Адже подальший розвиток інституту і пов'язане з ним збільшення контингенту студентів сприяли, відповідно, збільшенню кількості читачів, обсягу книговидачі. В цей час бібліотеку очолювали: Петровська Ада Броніславівна (1979-1982 рр.), Нікольченко Тамара Марківна (1982-1984 рр.), Пабат Лідія Петрівна (1984-1996 рр.).

Подальшому формуванню та удосконаленню довідково-пошукового апарату бібліотек всіх систем і відомств посприяла робота з виконання завдань, визначених Наказом Міністерства освіти СРСР від 27.09.1983 р. «О внедрении советской Библиотечно-библиографической классификации (ББК) в практику работы библиотек Министерства просвещения СССР». А У 1984 р. було затверджено «Положення про бібліотечну справу в СРСР», в якому було зафіксовано роль бібліотек як ідеологічних, культурно-просвітницьких та науково-інформаційних установ, що забезпечують суспільним користуванням книгами та іншими видами бібліотечних фондів. Колектив, творчо розвиваючи традиції своїх попередників, використовуючи досвід колег із інших бібліотек, послідовно впроваджував і нові форми та методи роботи, спрямовані на покращення навчального, наукового та виховного процесів. Тому поступово впродовж 80-тих рр. бібліотекою тодішнього педінституту були започатковані такі форми та методи роботи як: «Дні кафедри», «Дні інформації», системи бібліографічного інформування «Диференційоване забезпечення керівництва» (далі – ДЗК), «Вибіркове

розповсюдження інформації» (далі – ВРІ) та багато інших нововведень. Зокрема, на основі кабінету літератури, що функціонував при кафедрі української літератури, був організований читальний зал №2 на 50 посадкових місць з книжковим фондом з філологічних дисциплін. Але, з плином часу, враховуючи потреби навчального та наукового процесу, та дбаючи про комфортність та оперативність обслуговування користувачів у 2010 році його було реорганізовано в читальний зал періодичних видань. (2; с.266)

1985-1991 рр. для СРСР, у складі якого перебувала Україна (УРСР), характерні тим, що відбувалися докорінні зміни в житті суспільства. Було засуджено вияви тоталітаризму в радянській історії, відмінено цензуру. Реабілітовано політв'язнів та дисидентів. Для широкого загалу читачів було відкрито спецфонди бібліотек, які раніше були заборонені для використання. У зв'язку з цим, поступово відбулися якісні зміни і у складі книжкового фонду нашої бібліотеки. Замість літератури, що втратила свою наукову та виробничу цінність, були придбані твори письменників, істориків, науковців (репресованих та дисидентів). З появою нових спеціальностей активізувалася діяльність з організації фондів відповідної навчальної, методичної та наукової літератури, яка мала забезпечити нові освітньо-кваліфікаційні програми.

Але історію бібліотеки її діяльність радикально змінює не тільки склад фондів, читачів, завдання науково-освітнього процесу та інші чинники, її змінює і науково-методична робота, ефективні управлінські рішення, тощо. У 1987 році в бібліотеці з посади зав. відділом обслуговування читачів на посаду заступника завідувачої бібліотеки була призначена молода енергійна, ініціативна, професійна Грипич Світлана Никанорівна (1996-2000 рр. – завідувача бібліотекою, з 2000 року – директор наукової бібліотеки РДГУ). Саме вона налагодила чітке методичне забезпечення діяльності бібліотеки. Удосконалилась робота методичної ради бібліотеки. Була створена нова внутрішньобібліотечна інструктивно-методична документація, введені в практику роботи нові державні стандарти з питань бібліотечної діяльності. Адже процес стандартизації бібліотечної діяльності в межах тодішнього СРСР, що почався ще наприкінці 70-х рр., впродовж 80-х рр. реалізовувався в комплексній діяльності в галузі розробки системи стандартів бібліотечної справи та бібліографії, редакційно-видавничої роботи. Отож у цей період в практику роботи бібліотеки РДГУ було впроваджено цілу низку бібліотечних стандартів. Наприклад: «Одиниці обслуговування читачів і абонентів бібліотек і органів науково-технічної інформації» (СІБІД ГОСТ 7.1-82), «Одиниці

обліку фондів бібліотек і органів науково-технічної інформації» (СБІД ГОСТ 7.20-80), «Бібліографічний опис документа» (СБІД ГОСТ 7.1-84) та ін. Комплексність цих документів вимагало їх дотримання всіма бібліотеками СРСР.

Але найбільшу ефективність в діяльності бібліотеки тодішнього педінституту дало проведення моніторингових та аналітичних досліджень роботи структурних підрозділів бібліотеки. Саме результат моніторингових досліджень, здійснений Світланною Никанорівною, довів, що бібліотека за всіма головними критеріями своєї діяльності (кількості фондів, читачів, виданої їм літератури та іншим чинникам) відповідає вищому статусу. Тому Світлана Никанорівна стала головним ініціатором і доклала максимум зусиль щодо переведення у 1988 році бібліотеки РДПІ з 4-ї на 3-тю вищу категорію. Це дало можливість збільшити штат працівників з 20-ти до 43-х, що, в свою чергу, сприяло удосконаленню та розширенню структури бібліотеки. Почали розроблятися методики вирішення найважливіших проблем, визначалися головні орієнтири і завдання, впроваджувалися окремі етапи наукової організації праці, набула нового змісту робота з підвищення кваліфікації бібліотечних працівників. Одним із ефективних нововведень в діяльності бібліотеки було і те, що наприкінці 80-х рр. в практику роботи впроваджено єдиний читацький квиток, який став обов'язковим документом, що дав читачу право на користування бібліотекою, отримання літератури та інформації, уніфікував всю систему обслуговування в нашій бібліотеці.

Дуже складними та переломними в усіх сферах життя України були 90-ті роки. Зміни були спричинені розпадом СРСР та становленням нової незалежної держави – України. Це були роки глобальних економічних та соціальних перетворень. Бібліотека тодішнього Рівненського державного педагогічного інституту поступово змінювала свої функції відповідно до потреб суспільства, розвитку української державності, національної освіти, науки, культури. В 1996 році з посади заступника завідувачої бібліотеки на посаду зав. бібліотеки було переведено Грипич Світлану Никанорівну. Саме їй випала доля очолити нашу бібліотеку в такий переломний момент, коли стара система віджила, а нова ще тільки формувалася в незалежній Україні. В умовах розвалу економіки, фінансового безгрош'я, несвочасної виплати заробітних плат і пов'язаної з цим плінності кадрів, та безлічі інших труднощів, які доводилося долати і державі і кожній людині зокрема, Світлані Никанорівні завдяки своєму професіоналізму, чудовим організаторським здібностям, наполегливості, енергійності, далекоглядності вдалося не тільки

втримати ситуацію, але й вивести бібліотеку на новий рівень розвитку, відповідно до новітніх завдань освіти, культури, науки.

Незалежна Україна потребувала не тільки докорінної економічної реорганізації, але і новітнього законодавчого та правового забезпечення в усіх сферах життя. Не виключенням були і бібліотеки та бібліотечна справа. Тому саме в 90-х роках поступово діяльність бібліотек України всіх рівнів отримала нове законодавче підґрунтя, що, звичайно ж спонукало нашу бібліотеку до відповідних трансформацій у своїй діяльності. Вагоме значення в цьому відіграли такі документи як: «Основи законодавства України про культуру» (1992 р.), «Закон про інформацію» (1992 р.), що закріпили право особи на інформацію, а бібліотеки були визнані одним із важливих суб'єктів інформаційних відносин, а їх фонди важливим джерелом інформації. У 1995 році було введено в дію Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» (доповнення до якого вносилися в наступні роки), серед багатьох важливих нововведень якого вперше прозвучала юридична засторога щодо вилучення видань із бібліотечних фондів з політичних та ідеологічних міркувань. Поступово були введені в практику роботи бібліотеки і нові українські державні стандарти з питань бібліотекознавства, бібліографії, інформаційної діяльності. Але, разом з тим, у зв'язку з розвалом радянської державної системи комплектування фондів довелося встановлювати прямі зв'язки з книжковими магазинами, видавництвами, приватними підприємствами, благодійними громадськими установами. Незважаючи на економічні проблеми, які були в той час в державі, в умовах обмеженого фінансування і самого вищого навчального закладу, бібліотека все ж таки змогла не тільки зберегти вже наявний фонд, але й збільшити його новими надходженнями.

Серед знакових для нашої бібліотеки подій того часу слід згадати 1991 рік. Тоді бібліотеці педінституту було передано книжковий фонд бібліотеки Рівненського обласного будинку політосвіти, що сприяло не тільки збільшенню книжкового фонду, а й дало можливість здійснити відповідну реорганізацію структури бібліотеки і створити ще один її підрозділ – абонемент суспільної літератури. (2, с.267)

А 1998-1999 рр. внесли корективи і у саму структуру педагогічного інституту. Оскільки на основі Постанови Кабінету Міністрів від 14.12.1998 року за № 1973 та Наказу Міністерства освіти України від 14.01.1999 року за № 15(14) на базі Рівненського державного педагогічного інституту, Рівненського державного інституту культури, Дубенського, Сарненського коледжів,

Рівненського училища мистецтв і культури та його Дубенського відділення було створено Рівненський державний гуманітарний університет [3 ; с. 84]. З цього часу в його структурі було об'єднано потужну за своїми ресурсними та інформаційними можливостями бібліотеку педінституту, книжковий фонд якої станом на 01.10.1999 року нараховував 389567 прим. та 43 бібліотечних працівники і бібліотеку інституту культури з книжковим фондом 98627 прим. та 10 її працівників в єдину бібліотеку Рівненського державного гуманітарного університету. Але цей процес об'єднання передбачав великий спектр відповідних бібліотечних технологій, пов'язаних з інтеграцією бібліотеки інституту культури в більш розгалужену структуру бібліотеки педагогічного інституту. В першу чергу це стосувалося упорядкування фонду бібліотеки тодішнього інституту культури (особливо його обліку), а також повного редагування довідково-пошукового апарату та уніфікації обліку обслуговування користувачів. Отож до вже звичних завдань, які виконували працівники бібліотеки педінституту додалися іще дуже об'ємні процеси роботи, з якими ми успішно справились.

Вся робота наукової бібліотеки спрямовувалася на подальше забезпечення навчального та наукового процесів університету. Багато функцій бібліотеки завжди залишається поза увагою наших користувачів. Були в її історії і такі обставини як неодноразові аварійні затоплення книжкових фондів, проведення ремонтних робіт, переміщення фондів в інші приміщення, що вимагали від колективу бібліотеки значних зусиль для їх упорядкування. В бібліотеці впродовж всієї історії існування поступово удосконалювалася та покращувалася матеріально-технічна база. Ми з вдячністю згадуємо всіх керівників нашого ВНЗ: М. М. Кривенка, О. С. Шеву, П. М. Глуховцева, С. П. Бондура, І. Г. Оплаканського, П. В. Йову, О. Т. Бугайова, В. В. Павлюка, Б. С. Колупаєва. Кожен з них, в міру своїх можливостей, допомагали бібліотеці. На сьогодні ініціативи бібліотеки завжди підтримує ректор РДГУ проф. Руслан Михайлович Постоловський, який з розумінням ставиться до її потреб, сприяє подальшому розвитку.

Бібліотека, як органічна та невід'ємна складова університету, пройшла разом з університетом великий і складний шлях, зробила важливий внесок у його розбудову. Вона зібрала унікальний за повнотою та видовою структурою багатогалузевий книжковий фонд вітчизняних та зарубіжних творів друку, який становить понад півмільйона примірників видань, різноманітних за типовою та видовою ознакою. Безперервним є процес поповнення фондів новими

виданнями відповідно до профілю університету. В бібліотеці створені та функціонують «Центр психолого-педагогічної інформації», «Центр молодого дослідника», «Центр правової інформації», в рамках яких здійснюються різноманітні інформаційні заходи, спрямовані на реалізацію завдань навчального, наукового й виховного процесів усіма доступними формами, методами, засобами і ресурсами. В науковій бібліотеці постійно відбуваються різноманітні культурно-просвітницькі та інформаційні заходи. Головним стимулом розвитку бібліотеки, безперервного удосконалення її діяльності завжди був і залишається читач. Саме на нього спрямовані всі дії бібліотеки. В сучасному інформаційному суспільстві читачів вже прийнято називати користувачі. Скільки їх було за всі роки існування бібліотеки. Багато з них стали науковцями, кандидатами та докторами наук, професорами. Сьогодні їх підручники, науково-методичні посібники, монографії займають гідне місце на полицях фондів нашої бібліотеки.

Результатом ефективної діяльності університетської бібліотеки є показники її роботи. На теперішній час (за статистичними показниками звітної документації наукової бібліотеки РДГУ) за єдиним читацьким обліком обслуговується понад 12 тисяч студентів, викладачів та інших користувачів бібліотеки, відвідування бібліотеки перевищує 400 тисяч, а видається щороку понад 800 тисяч примірників різноманітних джерел інформації, майже 70 % із них – це навчальна та навчально-методична література.

На початку ХХІ століття в Україні розпочалися кардинальні перетворення пов'язані з глобалізацією економіки, демократизацією та інформатизацією суспільства, впровадженням інноваційних технологій. Це зумовило зростання ролі освіти, її реформування та модернізацію, яка, в свою чергу, охопила весь освітній простір, зокрема й бібліотеки вищих навчальних закладів, що вимагало від них більш високого рівня забезпечення навчального, наукового та виховного процесів повною, оперативною та якісною інформацією.

Інформатизація суспільства призвела і до кардинальних змін в бібліотеці РДГУ. Починаючи з 2001 року в її діяльність активно впроваджуються комп'ютерні технології. У 2002 році бібліотека отримала ліцензовану комп'ютерну програмна система «УФД/Бібліотека» (розробник програми – ЗАТ «Український фондівий дім» (м. Київ). Вона стала нашим базовим програмним забезпеченням. Триває робота в подальшому створенні електронної бібліотеки. Ключовий напрям її функціонування полягає у накопиченні, збереженні та організації різноманітної електронної інформації з метою пошуку, аналізу і доступу до неї [50 ; с. 306].

Розширювалися масштаби навчального закладу, що ставили перед бібліотекою все більш відповідальні завдання із забезпечення запитів користувачів. Стало можливим утворити в межах відділів сектори, а також новий відділ – інформаційних комп'ютерних технологій та підтримки автоматизованої комп'ютерної системи. Дбаючи про комфортність, оперативність і ефективність обслуговування своїх користувачів і враховуючи їх потреби, у 2010 році читальний зал філологічної літератури був реорганізований у читальний зал періодичних видань.

На основі «Концепції розвитку наукової бібліотеки РДГУ на 2012-2016 рр.», затвердженої ректором університету Р. М. Постоловським, та завдань, які стоять перед університетом і вищою освітою України зокрема, здійснюється відповідна наукова діяльність. За рекомендаціями Науково-методичної бібліотечної комісії Міністерства освіти і науки України та рішенням Вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету в 2009 році за успішні результати в науково-дослідній, науково-методичній, науково-видавничій діяльності бібліотеці РДГУ був наданий статус наукової. З одержанням цього статусу активізувалася наукова діяльність бібліотеки в галузі бібліографознавства, біографістики, краєзнавчої бібліографії та ін. Зокрема університетською бібліотекою започатковано довгостроковий дослідницький проект «Історія РДГУ». Науково-видавнича (інформаційна діяльність) спрямована і на продовження роботи з підготовки необхідних бібліографічних та біобібліографічних видань.

В колі наших наукових зацікавлень є і питання формування інформаційної культури студентів та молодих викладачів. Бібліотека працює над створенням посібника «Формування інформаційної культури у бібліотеці вищого навчального закладу».

Наша бібліотека є партнером і в здійсненні наукових проектів загальнодержавного рівня, зокрема в науковому проекті з формування Всеукраїнської реферативної бази даних «Україніка наукова» та у її паперовому варіанті – Українському реферативному журналі (УРЖ) «Джерело» (Серія 3. Соціальні та гуманітарні науки), керівником якого є Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. В рамках цього проекту з 2009 року здійснюється реферування збірника наукових записок РДГУ «Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти». Реферати подаються трьома мовами: українською, російською, англійською [49, с. 304]. В 2014 році укладено договір про співпрацю з Інститутом проблем реєстрації

інформації про реферування збірника наукових записок РДГУ «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку».

Відповідно до положень і завдань, визначених у законодавчих та інструктивних документах, спрямованих на збереження документальної пам'яті людства продовжується науково-дослідна робота з паспортизації фонду рідкісних і цінних видань наукової бібліотеки РДГУ.

Бібліотека бере участь у різноманітних міжнародних, всеукраїнських науково-практичних конференціях, семінарах, нарадах, де репрезентує свій досвід та здобутки. Доповіді, виголошені на цих заходах, публікуються у збірниках матеріалів конференцій. Тематика статей висвітлює не тільки питання бібліотекознавства та бібліографії, але й проблеми дитячого та молодіжного читання, вплив читання на психологічний розвиток особистості.

Наукова бібліотека РДГУ також спрямовує свою діяльність і на допомогу науковому процесу та науково-дослідній роботі університету.

Зокрема, продовжується формування фонду бібліотеки необхідними науковими виданнями, в т. ч. і викладачів РДГУ, в межах своєї компетенції надається допомога студентам і науковцям університету в проведенні наукових досліджень, підготовці й написанні дисертаційних, магістерських робіт та ін.

Науково-методична діяльність спрямована на покращення всіх функцій, форм, методів та технологій у роботі наукової бібліотеки РДГУ. Бібліотека використовує такий напрям аналітичної діяльності як моніторинг та соціологічні дослідження і співпрацює в цьому напрямку з Інститутом соціальних досліджень РДГУ.

Діє створене методичне об'єднання бібліотек коледжів, які входять до складу РДГУ. Університетська бібліотека є базою практики для студентів факультету документальних комунікацій та менеджменту РДГУ спеціальності «Книгознавство. Бібліотекознавство. Бібліографія» та «Документознавство і інформаційна діяльність».

Науковою бібліотекою університету організовуються щорічні науково-практичні конференції, здійснюється випуск збірників матеріалів конференцій.

За підсумками наукової роботи в РДГУ (2009-2010 н.р.) колектив бібліотеки за успіхи в науковій діяльності отримав відзнаку як зразковий, а в 2011 році за результатами Міжнародного академічного рейтингу популярності «Золота фортуна» у номінації «За вагомий внесок у справу розбудови України та високий

професіоналізм» Лауреатським дипломом було нагороджено директора наукової бібліотеки РДГУ – Грипич Світлану Никанорівну.

Наукова бібліотека РДГУ пройшла свій історичний шлях розвитку від маленького приміщення, яке вона займала в перші роки свого існування до потужного наукового, навчального, культурно-просвітницького та інформаційного структурного підрозділу університету, від перших записів чорнилом – до електронних ресурсів, програм і технологій.

Історія бібліотеки це не тільки хронологія подій. Це ще і люди, які творили цю історію. Велике коло питань, що стоять перед бібліотекою, вирішує працездатний і професійний колектив співробітників: і ветерани, і молодь, яка нещодавно розпочала свій трудовий шлях. Професія бібліотекаря є нелегкою: успіхи перепліталися з невдачами, якісна робота – з недосконалістю, здобутки – з втратами, задоволення – з розчаруваннями. Впродовж своєї історії колектив бібліотеки складався непросто. Були випадкові люди, а були і такі, що залишалися на довгі роки та весь свій професіоналізм, творчість, енергію спрямовували на удосконалення та розвиток бібліотеки. Самовідданий праці багатьох із них зобов'язана бібліотека.

На жаль, історія не зберегла, та й архівні пошуки не допомогли нам віднайти тих перших працівників, в т. ч. і її перших керівників, які стояли у витоків створення бібліотеки та заклали її основи.

Час невблаганний, на жаль, вже відійшли у вічність працівники, що працювали у бібліотеці не одне десятиліття. Це Хабарова Юлія Яківна, Кулій Катерина Олександрівна, Туревич Надія Йосипівна, Філашкіна Лора Рувимівна, Ільюк Ніна Сергіївна, Безюк Зінаїда Микитівна, Хорунжа Алла Іванівна, Оноприч Марія Іванівна, Грицюк (Орел) Тетяна Олексіївна, Вострікова Калина Юріївна.

Перегортаючи в пам'яті сторінки історії бібліотеки, не можна не згадати ветеранів, які багато років працювали у бібліотеці, а в теперішній час знаходяться на заслуженому відпочинку. Серед них: Рубан Надія Гаврилівна, Разгоняєва Тетяна Сергіївна, Псарьова Галина Іванівна, Галдецька Любов Григорівна, Штифорок Галина Єфремівна, Даниловська Ольга Михайлівна, Пабат Лідія Петрівна, Димченко Людмила Іванівна.

І сьогодні в нашій бібліотеці працюють люди, які завжди були віддані їй про що свідчить і чималий стаж їх роботи. На сучасному етапі розвитку великі сподівання ми покладаємо на молодь. Маючи спеціальну підготовку, молоді спеціалісти успішно використовують їх в практичній діяльності, привносять в роботу бібліотеки елементи новизни та творчості. Робота бібліотеки не обмежується лише

працівниками бібліотечної кваліфікації. Адже великий обсяг робіт, пов'язаних з інформаційними технологіями, впровадженням нових комп'ютерних програм, активним використанням мережі Інтернет вимагає і фахівців з інженерно-технічною освітою. Отож, інженерна група бібліотеки теж забезпечує її подальший технологічний розвиток.

Сьогодні наукова бібліотека Рівненського державного гуманітарного університету – це сучасний бібліотечний заклад, що рівняється на кращі українські та зарубіжні бібліотеки вищих навчальних закладів. Вона прагне, щоб майбутні педагоги й усі працівники освіти максимально використовували увесь її ресурсний потенціал та інформаційний сервіс у навчанні, наукових дослідженнях та професійній діяльності на педагогічній ниві.

У подальших планах бібліотеки багато складних, але цікавих завдань, і ми сподіваємось, що загальними зусиллями зможемо втілити їх у життя, адже в науковій бібліотеці є фундаментальна основа (традиційні та електронні інформаційні ресурси), закладені роками традиції, творчий потенціал колективу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Грипич С.Н. Наукова бібліотека Рівненського державного гуманітарного університету в історичному аспекті / С.Н. Грипич, Г.П. Семенюк // Актуальні питання культурології : альм. Наук. т-ва «Афіна» каф. культурології РДГУ / М-во освіти і науки України, Упр. культури і туризму Рівн. обл. держ. адмін., Рівн. обл. наук. універс. б-ка, Рівнен. держ. гуманіт. ун-т, Каф. культурології ; редкол.: В.Г. Виткалов, Ю.Л. Афанасьєв, А.Г. Баканурський та ін. – Рівне : Вид. О.Зень, 2010. – Вип.9. – С.58-62.
2. Рівненський державний гуманітарний університет : історія та розвиток (1940-2010рр.) / за ред. Р.М. Постолюк. – Рівне : Волинські обереги, 2012. – 316с.
3. Рівненський державний гуманітарний університет : витоки, становлення, сьогодення / упоряд. М. Шумелянко-Тайгурський. – Рівне : Вид. О. Зень, 2012. – 444с.
4. Рівненський державний педагогічний інститут (1940-1965) / М-во освіти УРСР ; упоряд. : П.В. Йова, П.Я. Лещенко. – Л.: Каменяр, 1966. – 172с.

Зміст

1. Семенюк Г. П.	НАУКОВА БІБЛІОТЕКА РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ: ІСТОРІЯ І СЬОГОДЕННЯ (ДО 75-РІЧЧЯ ЗАСНУВАННЯ)	3
2. Пізюта В. Г.	ФОРМУВАННЯ ФОНДІВ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РДГУ: ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ.....	16
3. Коломієць Н. Б.	ІСТОРИЧНІ ВІХИ ТА СЬОГОДЕННЯ: ВІДДІЛ НАУКОВОЇ ОБРОБКИ ДОКУМЕНТІВ.....	25
4. Ковальчук Л. В.	ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ НА ДОПОМОГУ НАВЧАЛЬНОМУ ТА НАУКОВОМУ ПРОЦЕСУ (ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ).....	32
5. Бондар А. П.	СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК АБОНЕМЕНТІВ В СТРУКТУРІ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РДГУ З ПОГЛЯДУ 75-ЛІТТЯ.....	44
6. Кучерук І. М.	ЧИТАЛЬНІ ЗАЛИ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РДГУ (КРІЗЬ ПРИЗМУ ІСТОРІЇ).....	52
7. Лешкевич Г. Д.	ДІЯЛЬНІСТЬ ФІЛІЇ В СИСТЕМІ ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РДГУ: ІСТОРІЯ І СЬОГОДЕННЯ.....	60

Збірник матеріалів
ІХ-ї науково-практичної конференції

**НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ: ВІД
МИНУЛОГО ДО СЬОГОДЕННЯ
(ДО 75-РІЧЧЯ ЗАСНУВАННЯ)**

Відповідальний за випуск:

С. Н. Грипич – доцент,
директор наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Укладачі:

С. Н. Грипич – доцент,
директор наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.
Г.П. Семенюк – заст.
директора з наукової роботи
наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Технічний редактор:

Л. С. Кушка – провідний
бібліотекар наукової
бібліотеки Рівненського
державного гуманітарного
університету.

Комп'ютерна верстка:

О. О. Себестьянович –
провідний бібліотекар
наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Формат 60*84 1/16
Папір офсетний. Гарнітура Times.
Тираж 100 прим.
Наукова бібліотека РДГУ